

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jana Passera a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Michala Mazance v právní věci žalobce: **G. B.,** zastoupeného Mgr. Tomášem Absolonem, advokátem se sídlem Ke Kašně 272/24, Praha 4, proti žalovanému: **Policie České Republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy, Odbor cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort,** se sídlem Křižíkova 12, Praha 8, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 9. 2011, čj. KRPA-37562/ČJ-2011-000022, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 10. 2011, čj. 10 A 309/2011 - 20,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

III. Žalovanému **se** právo na náhradu nákladů řízení **nepřiznává.**

IV. Ustanovenému zástupci stěžovatele, advokátovi Mgr. Tomáši Absolonovi, **se určuje** na odměně za zastupování a na náhradě hotových výdajů částka 7895 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

[1] Policie České Republiky, Krajské ředitelství policie hl. m. Prahy, Odbor cizinecké policie, Oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort (dále jen „žalovaný“), zajistila žalobce za účelem správního vyhoštění a dobu zajištění stanovila na 90 dnů od okamžiku omezení osobní svobody. Rozhodnutím ze dne 7. 9. 2011, čj. KRPA-37562/ČJ-2011-

000022, prodloužil žalovaný dobu zajištění o 90 dnů podle § 124 odst. 3 a § 125 odst. 1 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Probíhalo totiž řízení o žádosti žalobce o mezinárodní ochranu, během kterého nebyl správní orgán oprávněn realizovat vyhoštění, a zároveň u žalobce existovalo nebezpečí, že se bude v případě propuštění skrývat a pokračovat v protiprávní činnosti.

II.

[2] Žalobce podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“). Namítl, že probíhající řízení o udělení mezinárodní ochrany nemohlo být důvodem pro prodloužení zajištění, neboť uplatňoval v řízení o mezinárodní ochraně pouze své právo. Vzhledem k závažnosti institutu zajištění měl žalovaný odůvodnit rozhodnutí o prodloužení doby zajištění podrobněji.

[3] Městský soud žalobu zamítl rozsudkem ze dne 20. 10. 2011, čj. 10 A 309/2011 - 20. Zdůraznil, že při prodloužení doby zajištění bylo třeba zkoumat, zda trvaly důvody zajištění a zda správní orgány činily v přiměřených lhůtách kroky k tomu, aby mohly realizovat správní vyhoštění. Provedení vyhoštění bránilo nejenom probíhající řízení o udělení mezinárodní ochrany, ale zejména trvala důvodná obava, že žalobce bude svým chováním mařit výkon správního vyhoštění. Žalobce totiž v minulosti opakovaně a účelově využíval azylové procedury k tomu, aby oddálil vyhoštění. Správní orgán pravidelně ověřoval, zda je možné realizovat vyhoštění. Od vydání rozhodnutí o zajištění nenastaly žádné nové skutečnosti, ke kterým měl správní orgán přihlédnout při prodlužování doby zajištění a uvést je v rozhodnutí.

III.

[4] Žalobce (stěžovatel) brojil proti rozsudku městského soudu včas podanou kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

[5] Namítl, že žalovaný neuvedl, v čem spatřoval obavy z maření výkonu správního rozhodnutí. Tyto obavy nemohl dovodit z rozhodnutí o uložení zajištění. Odkázal na judikaturu městského soudu, dle které je rozhodnutí o zajištění cizince omezením jeho osobní svobody, a proto musí být řádně a konkrétně zdůvodněno.

[6] Stěžovatel rovněž namítl, že neporozuměl výzvě k vyjádření se k projednání věci bez ústního jednání. Neměl tak možnost se osobně vyjádřit v řízení před soudem. Nebyl poučen ani o tom, že k ochraně práv mu soud může ustanovit zástupce s tím, že za splnění zákonných podmínek ponese náklady právního zastoupení stát. Tím byl stěžovatel zkrácen na právu zaručeném čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

IV.

[7] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

V.

[8] Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Stěžovatel namítl, že žalovaný nedostatečně odůvodnil prodloužení lhůty zajištění. Žalovaný podle jeho názoru neuvedl konkrétní okolnosti, ze kterých vyplývaly obavy z toho, že by stěžovatel mohl mařit výkon správního rozhodnutí nebo pokračovat v protiprávní činnosti.

[11] Otázkou prodloužení doby zajištění se Nejvyšší správní soud zabýval např. v rozsudku ze dne 2. 11. 2011, čj. 1 As 119/2011 - 39. V něm dospěl k závěru, že správní orgány jsou povinny při rozhodování o prodloužení doby zajištění cizince *„důkladně a svědomitě posuzovat skutečnosti, které by prodloužení zajištění odůvodňovaly. Uvedené skutečnosti musí být přesvědčivým a nezpochybnitelným způsobem doloženy ve spisovém materiálu."* Zajištění cizince znamená citelný zásah do jeho základních práv. Správní orgán rozhodující o prodloužení doby zajištění cizince proto musí vždy dbát, aby zajištění trvalo co nejkratší dobu, a pouze pokud správní orgán činí s náležitou pečlivostí úkony směřující k vyhoštění. V odůvodnění výroku, jímž se stanoví doba zajištění, musí správní orgán uvést, jaké úkony bude pravděpodobně nezbytné provést při přípravě realizace správního vyhoštění konkrétní osoby, jaké kroky dosud učinil a z jakého důvodu nebylo dosud možné vyhoštění realizovat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2011, čj. 7 As 126/2011 – 43).

[12] Nejvyšší správní soud se ztotožnil s názorem městského soudu, že při prodloužení doby zajištění je nutno zkoumat, zda nadále trvají důvody zajištění, a rovněž, zda správní orgány činí všechny potřebné kroky k realizaci vyhoštění v přiměřených lhůtách. Žalovaný v napadeném rozhodnutí nejprve shrnul právní úpravu, ze které vycházel při rozhodování. K prodloužení doby zajištění přistoupil ze dvou důvodů. Prvním byla skutečnost, že vyhoštění stěžovatele se nepodařilo realizovat během doby stanovené v původním rozhodnutí o zajištění. Důvodem byla objektivní překážka na straně stěžovatele, jež spočívala v tom, že probíhalo jeho řízení o udělení mezinárodní ochrany, během kterého nelze cizince vyhostit. Dle žalovaného se stěžovatel účelově snažil tímto postupem legalizovat neoprávněný pobyt na území ČR. Druhým důvodem prodloužení zajištění byla ochrana veřejného zájmu společnosti. Žalovaný měl obavu, že v případě propuštění by se stěžovatel mohl skrývat nebo pokračovat v protiprávní činnosti. Žalovaný rovněž odůvodnil, proč nepřistoupil k uložení mírnějších opatření. Stěžovatel narušoval v minulosti hrubým způsobem veřejný pořádek České republiky a správní orgán byl povinen předcházet trestné a nezákonné činnosti. Stěžovatel pobýval na území ČR neoprávněně a při kontrole policejní hlídkou byl silně podnapilý. Žalovaný uzavřel, že od uložení zajištění nenastaly žádné nové okolnosti odůvodňující použití mírnějších opatření.

[13] Na základě výše uvedeného lze uzavřít, že důvodem prodloužení zajištění cizince byla důvodná obava žalovaného, že by stěžovatel mařil v případě propuštění výkon správního rozhodnutí o vyhoštění, a že by pokračoval v protiprávní činnosti. Stěžovatel úmyslně bránil vyhoštění tím, že opakovaně žádal o udělení mezinárodní ochrany. V minulosti požádal o udělení mezinárodní ochrany v České republice celkem čtyřikrát, vždy neúspěšně. Žalovaný během zajištění pravidelně kontroloval, zda trvají důvody pro

zajištění, resp. zda trvá stěžovatelovo řízení o udělení mezinárodní ochrany. Nelze mu proto vytknout, že postupoval paušálně bez zřetele k okolnostem projednávané věci.

[14] Stěžovatel namítl, že z důvodu cizí státní příslušnosti nebyl schopen pochopit obsah výzvy městského soudu k vyjádření, zda souhlasí s projednáním věci bez jednání. Rovněž tato námitka není důvodná. Právo na spravedlivý proces zahrnuje povinnost soudů poskytovat ochranu právům zákonem stanoveným způsobem. Procesní předpisy upravují povinnost soudů vést jednání ústně a veřejně (vyjma případů stanovených zákonem), bez zbytečných průtahů, v přítomnosti účastníka řízení a s možností účastníka vyjádřit se ke všem prováděným důkazům. Ve správním řízení je jednání povinné při rozhodování o věci samé, kromě případů, kdy zákon stanoví, že lze rozhodnout bez jednání. Podle § 51 odst. 1 s. ř. s. lze ve správním soudnictví rozhodnout bez ústního jednání za předpokladu, že to účastníci navrhli, anebo s tím souhlasí. Má, se za to, že souhlas je udělen také tehdy, nevyjádří-li účastník do dvou týdnů od doručení výzvy předsedy senátu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci; o tom musí být ve výzvě poučen.

[15] Zákon o pobytu cizinců však obsahuje v tomto ohledu speciální právní úpravu. V § 172 odst. 5 stanoví, že o žalobě proti rozhodnutí o zajištění cizince a o žalobě proti rozhodnutí o prodloužení doby trvání zajištění cizince soud rozhodne do 7 pracovních dní ode dne doručení správního spisu soudu. Soud nařídí k projednání věci jednání, navrhne-li to účastník řízení nejpozději do 5 dnů ode dne podání žaloby nebo je-li to nezbytné. O tom musí být cizinec v rozhodnutí policie poučen.

[16] Stěžovatel byl poučen o možnosti požádat o nařízení ústního jednání v rozhodnutí napadeném žalobou. Rozhodnutí převzal za účasti tlumočníka a svým podpisem stvrdil, že porozuměl jeho obsahu. Stěžovatel však nejenže nenavrhl, aby soud ve věci nařídil jednání, ale v žalobě naopak výslovně uvedl, že souhlasí s tím, aby soud rozhodl bez nařízení jednání. Městský soud tedy správně postupoval podle § 172 odst. 5 zákona o pobytu cizinců, a rozhodl bez nařízení ústního jednání. Pokud stěžovatel namítl, že vůbec neporozuměl výzvě soudu dle § 51 s. ř. s., je třeba konstatovat, že mu městský soud v této věci žádnou takovou výzvu nezasílal. Stěžovatel tedy nemohl neporozumět výzvě, která mu nebyla zaslána.

[17] Stěžovatel dále namítl, že nebyl poučen ani o možnosti požádat o ustanovení zástupce ve smyslu § 37 odst. 1 s. ř. s. Toto ustanovení však upravuje formu právních úkonů účastníků řízení. Stěžovatel měl zřejmě na mysli § 35 odst. 8 s. ř. s., dle kterého navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to nezbytně třeba k ochraně jeho práv, může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být i advokát; hotové výdaje zástupce a odměnu platí v takovém případě stát. Toto ustanovení garantuje právo zaručené v čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod na právní pomoc v řízení před soudy, jinými státními orgány či orgány veřejné správy.

[18] V případě, že potřeba zastoupení advokátem nevyšla v řízení před městským soudem najevo a stěžovatel si nezvolil advokáta sám, ačkoli byl o této možnosti poučen v řízení před správním orgánem, ani nepožádal soud o ustanovení advokáta, nelze městskému soudu vytýkat, že mu advokáta neustanovil z vlastní iniciativy. V řízení před

krajským soudem podle soudního řádu správního není zastoupení žalobce advokátem povinné. To však neznamená, že i pro řízení před městským soudem by si nemohl stěžovatel advokáta zvolit, či o jeho ustanovení požádat soud (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2005, čj. 4 Azs 524/2004 – 49).

[19] Z § 35 odst. 8 s. ř. s. vyplývá, že k tomu, aby soud stěžovateli ustanovil zástupce, je třeba, aby účastník řízení navrhl takový postup. Stěžovatel podal žalobu sepsanou v českém jazyce se všemi potřebnými náležitostmi, která byla řádně zdůvodněna. Městský soud neshledal nezbytnou potřebu ustanovit žalobci právního zástupce, a žalobce takový postup sám nenavrhl. Nejvyšší správní soud proto neshledal důvodnou ani tuto námitku.

[20] Stěžovatel spatřoval důvodnost svých námitek rovněž v tom, že je státním příslušníkem Mongolska. Účastníkem řízení o vyhoštění však může být pouze cizinec, neboť občany České republiky nelze vyhostit (viz článek 14 odst. 4 věta druhá Listiny základních práv a svobod). Cizincem se ve smyslu § 2 zákona o pobytu cizinců rozumí fyzická osoba, která není státním občanem České republiky, včetně občana Evropské unie. Stěžovatel se proto nemůže v obecné rovině odvolávat na svou cizí státní příslušnost a vyžadovat v řízení o vyhoštění zvláštní přístup jen z důvodu, že je cizím státním příslušníkem.

[21] S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je nedůvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.). Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 1 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

[22] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, věta první ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci úspěch neměl, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému pak podle obsahu spisu žádné náklady nad rámec běžné činnosti v řízení o kasační stížnosti před soudem nevznikly.

[23] Stěžovateli byl ustanoven zástupcem pro řízení o kasační stížnosti advokát Mgr. Tomáš Absolon. V takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8, § 120 s. ř. s.). Výše odměny advokáta byla stanovena podle vyhlášky č. 177/1996Sb., advokátního tarifu, a to za dva úkony právní služby spočívající v převzetí věci a prostudování spisu vedeného u Nejvyššího správního soudu dne 12. 3. 2012, a v podání doplnění kasační stížnosti ze dne 15. 3. 2012, tedy ve výši 2 x 2100 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši 2 x 300 Kč [§ 7, § 9 odst. 3 písm. f), § 11 odst. 1 písm. b), d), f), § 13 odst. 3 citované vyhlášky], celkem 4800 Kč. Advokátu byla dále přiznána odměna 800 Kč jako náhrada za čas promeškaný jízdou z Prahy do Brna a zpět [dle § 14 odst. 1 písm. a) advokátního tarifu] a 2295 Kč jako náhrada za jízdné vozidlem na trase Praha – Brno a zpět. Ustanovenému advokátu se tedy přiznává náhrada nákladů v celkové výši 7895 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 16. července 2012

JUDr. Jan Passer
předseda senátu